

Beleid voor het toekennen van gehandicaptenparkeerplaatsen in de openbare ruimte

Inleiding

De druk op de openbare ruimte wordt steeds groter. Door de autonome groei van het autobezit en de wens om steeds langer (auto)mobiel te blijven neemt ook het aantal gehandicapten dat deelneemt aan het verkeer toe. Dit heeft onder meer te maken met een toename van het aantal ouderen dat mobiel blijft en de stimulans die van de overheid uitgaat om gehandicapten zelfstandig te huisvesten. Beide zaken leiden ertoe dat de gemeente steeds meer verzoeken om gehandicaptenparkeerkaarten ontvangt. Jaarlijks worden circa 125 verzoeken om een gehandicaptenparkeerkaart in behandeling genomen. Dit heeft er, tot nu toe, in geresulteerd dat Schijndel inmiddels meer dan 1000 bezitters van gehandicaptenparkeerkaarten heeft. Door verdergaande vergrijzing zal het aantal verzoeken c.q. het aantal bezitters van gehandicaptenparkeerkaarten verder toenemen.

De toename van het aantal bezitters van gehandicaptenparkeerkaarten heeft ook geleid tot een groei in het aantal aanvragen om gehandicaptenparkeerplaatsen. Indien ieder verzoek, zonder meer, zou worden toegekend zou het aantal openbare algemene parkeerplaatsen binnen enkele jaren tot een minimum worden teruggebracht. Deze daling zou leiden tot een toename aan verzoeken om algemene parkeerplaatsen. Dit zou ten koste gaan van groen, speelruimte en/of andere functies in de openbare ruimte.

Een openbare gehandicaptenparkeerplaats is 24 uur per dag uitsluitend beschikbaar voor voertuigen die door of voor een gehandicapte worden gebruikt. Een gereserveerde gehandicaptenparkeerplaats is daarboven uitsluitend beschikbaar voor het voertuig met het kenteken dat aan de plaats verbonden is.

Als iedere bezitter van een gehandicaptenparkeerkaart in aanmerking zou komen voor een eigen (gereserveerde) parkeerplaats in de openbare ruimte zou dit leiden tot aanzienlijke beperkingen in het gebruik van de openbare (parkeer)ruimte. Zo'n situatie is strijdig met het algemeen belang bij het beschikbaar houden van de openbare ruimte voor andere zaken die te maken hebben met het waarborgen van een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor de bewoners en/of gebruikers van die ruimte. Daarom is ervoor gekozen om spelregels op te stellen voor het toewijzen van gehandicaptenparkeerplaatsen.

Om te komen tot een evenwichtig en eenduidig toewijzen van gereserveerde parkeerplaatsen voor gehandicapten is een aantal uitgangspunten opgesteld. Bij het opstellen van deze uitgangspunten is onder meer gebruik gemaakt van de volgende beleidstukken:

- de Gemeentewet
- Awb.;
- WvW 1994;
- RvV 1990;
- BABW;
- Uitvoeringsvoorschriften BABW;
- CROW publ. ASVW 2004;
- Handboek voor toegankelijkheid (5e druk);
- Inrittenbeleid;
- Beleid uitgifte gehandicaptenparkeerkaarten;

Uitgangspunten

1. Zo lang mogelijk mobiel

Gehandicapten en ouderen moet de gelegenheid worden geboden om zolang als mogelijk is mobiel te blijven. Als het daarvoor noodzakelijk is om parkeerruimte te maken in de openbare ruimte wordt hiernaan medewerking verleend.

2. Wanneer is mobiliteit werkelijk beperkt

Een gehandicapte kan, onder omstandigheden in het bezit komen van een gehandicaptenparkeerkaart. Eén van deze omstandigheden is als medisch vastgesteld dat de betrokkene niet in staat wordt geacht om zelfstandig meer dan 100 meter te overbruggen. Een gehandicapte krijgt echter ook een gehandicaptenparkeerkaart als deze permanent gebonden is aan een rolstoel. Rolstoelgebruikers zijn zelfstandig in staat om afstanden van meer dan 100 meter af te leggen. Dit betekent dat niet elke bezitter van een gehandicaptenparkeerkaart onder alle omstandigheden, binnen 100 meter, over een eigen parkeerplaats moet kunnen beschikken. Er zijn tenslotte ook atleten die marathons afleggen in hun rolstoel. Daarom worden verzoeken om een toegewezen gehandicaptenparkeerplaats alleen behandeld als medisch is vastgesteld dat de betrokkene niet zelfstandig een afstand van meer dan 100 meter kan overbruggen.

3. Mobiliteit als bestuurder of als passagier

Een gehandicapte die in staat wordt geacht zelfstandig een voertuig te kunnen besturen kan de beschikking krijgen over een gehandicaptenparkeerkaart voor een bestuurder. Om zichzelf te vervoeren moet een gehandicapte bestuurder zich over een afstand verplaatsen tussen zijn woning en de opstelplaats van het voertuig. Om het voertuig te allen tijde beschikbaar te maken dient de afstand waarop zich dit bevindt acceptabel te zijn. Om te bepalen welke afstand acceptabel is, wordt gebruik gemaakt van de resultaten van het medisch onderzoek dat de basis was voor de afgifte van de gehandicaptenparkeerkaart.

Een gehandicapte die niet in staat wordt geacht zelfstandig een voertuig te besturen kan alleen de beschikking krijgen over een gehandicaptenparkeerkaart voor een passagier. Passagiers worden geacht te worden vervoerd. Om te worden vervoerd moet het voertuig op een voor de passagier geschikte plaats worden opgesteld doch is het niet noodzakelijk zo'n plaats te allen tijde ter beschikking te hebben. Om een voertuig op deze plaats op te stellen kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden die de gehandicaptenparkeerkaart de bestuurder/vervoerder biedt. Deze mogelijkheden (zoals het tijdelijk parkeren in een parkeerverbod) staan beschreven in artikel 87 van het RVV 1990. Indien de betrokkene minderjarig is bestaat de kans dat de gehandicaptenparkeerkaart op naam van een verzorgende is geplaatst. Voor deze verzorgende gelden dezelfde uitgangspunten als voor de gehandicapte omdat deze gebruik mag maken van de parkeerkaart die aan/voor de verzorgde is verstrekt om zich te (laten) vervoeren.

Een uitzondering op het voorgaande geldt voor ouderen (personen, ouder dan 65 jaar). Er kunnen situaties bestaan waaronder ouderen die hun gehandicapte partner vervoeren, hoewel zij wellicht niet zelf gehandicapt worden geacht, vanwege fysieke beperkingen hun partner niet zelfstandig over meer dan 100 meter kunnen vervoeren. Indien medisch onderzoek dit aantooft, geldt dat de niet-gehandicapte partner, in aanmerking kan komen voor een gehandicaptenparkeerplaats voor de gehandicapte partner. Dit gegeven strookt met het uitgangspunt dat ouderen zo lang als mogelijk is mobiel te laten blijven.

4. Tijdelijke of permanente behoefte aan parkeerruimte

Het toewijzen van tijdelijke parkeerplaatsen is inefficiënt en moeilijk te reguleren. Naast de administratieve lasten ervan kost het ombouwen van een parkeerplaats voor tijdelijk gebruik geld dat niet voor andere taken kan worden gebruikt. Indien een gehandicapte tijdelijk- of slechts terloops gebruik maakt van een woning is het niet wenselijk om een parkeerplaats toe te wijzen en/of in te richten als hierdoor het voorzieningsniveau

van omwonenden die een dagelijkse behoefte aan parkeerruimte hebben, wordt beperkt. Daarom wordt als voorwaarde gesteld dat het gebruik van de woning een permanent karakter heeft.

Ook indien een gehandicapte tijdelijk- of slechts terloops een voertuig gebruikt is het niet wenselijk om een parkeerplaats toe te wijzen als hierdoor het voorzieningenniveau van omwonenden die een dagelijkse behoefte aan parkeerruimte hebben, wordt beperkt. Daarom wordt als voorwaarde gesteld dat ook het gebruik van het voertuig een permanent karakter heeft.

5. Noodzaak voor gebruik van openbare ruimte

Parkeerruimte in de openbare ruimte is beperkt. De autonome groei van het autobezit en de wens om steeds langer (auto)mobil te blijven leidt tot een steeds grotere druk op deze ruimte. Daarom wordt terughoudend omgegaan met het toewijzen ervan aan derden. Om te bepalen of een handicapte in aanmerking komt voor een toegewezen parkeerplaats in de openbare ruimte wordt gekeken naar de beschikbaarheid van 'eigen' ruimte. Als deze niet beschikbaar is wordt gekeken of de parkeerdruk binnen de afstand die de betrokkene geacht wordt zelfstandig te kunnen afleggen het noodzakelijk maakt om een parkeerplaats toe te wijzen. Indien de parkeerdruk dit niet vereist, dit wordt bepaald door de toezichthouder, wordt geen parkeerplaats toegewezen.

6. BTB Bruikbaarheid/Toegankelijkheid/Beschikbaarheid

Parkeerruimte voor gehandicapten moet, zowel op particulier terrein als in de openbare ruimte bruikbaar, toegankelijk en beschikbaar zijn. Ook de verkeersveiligheid rond het gebruik dient te zijn gewaarborgd. Hiervoor zijn normen en richtlijnen vastgelegd in publicaties van de CROW en het Handboek Toegankelijkheid. Deze publicaties zijn richtinggevend voor het toewijzen en/of inrichten van parkeerplaatsen en voorzieningen om deze te ontsluiten in de openbare ruimte. Het inrichten van een gehandicapten parkeerplaats blijft echter maatwerk.

Op basis van de beperkingen van de betrokkene wordt in overleg met de betrokkene een parkeerplaats ingericht overeenkomstig de behoeften die hieruit voortvloeien.

7. Anti-hardheidsclausule

In bijzondere gevallen kan het college van burgemeester en wethouders ten gunste van de gehandicapte of de partner afwijken van de bepalingen van bovenstaande beleidsregels, indien toepassing hiervan leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Criteria

1. Zo lang mogelijk mobiel

Een gehandicapte moet de gelegenheid worden geboden om zolang als mogelijk mobiel te blijven. Het is echter niet de taak van de gemeente om in deze mobiliteit te voorzien als de betrokkene zelf afziet van het gebruik van middelen die deze kan borgen. Indien een gehandicapte afziet van het gebruik van hulpmiddelen die kunnen bijdragen aan het zelfstandig afleggen van een afstand van meer dan 100 meter komt deze niet in aanmerkingen voor een toegewezen parkeerplaats voor een gehandicapte. Hulpmiddelen zijn onder meer een wandelstok, een rollator of een rolstoel (al dan niet gemotoriseerd).

2. Wanneer is mobiliteit werkelijk beperkt

Een gehandicapte kan, onder omstandigheden in het bezit komen van een gehandicaptenparkeerkaart. Eén van deze omstandigheden is als medisch vastgesteld dat de betrokkene niet in staat wordt geacht om zelfstandig meer dan 100 meter te overbruggen. Een gehandicapte krijgt echter ook een gehandicaptenparkeerkaart als deze permanent gebonden is aan een rolstoel. Het laatste betekent dat niet elke bezitter van een gehandicaptenparkeerkaart onder alle omstandigheden, binnen 100 meter, over een eigen parkeerplaats moet kunnen beschikken. Daarom wordt iedere aanvrager verzocht om door een medisch onderzoek vast te stellen welke afstand de betrokkene zelfstandig, al dan niet gebruik makend van hulpmiddelen, af kan leggen. Deze afstand wordt gebruikt om te bepalen of een toegewezen parkeerplaats voor een gehandicapte noodzakelijk is.

3. Mobiliteit als bestuurder of als passagier

Om in aanmerking te kunnen komen voor een toegewezen parkeerplaats voor een gehandicapte dient de verzoeker afhankelijk te zijn van een voertuig waarmee hij of zij wordt geacht zichzelf zelfstandig (als bestuurder) te vervoeren. Daarom worden alleen verzoeken van bezitters van een gehandicaptenparkeerkaart voor bestuurder in behandeling genomen. Verzoeken om toegewezen gehandicaptenparkeerplaatsen van bezitters van gehandicaptenparkeerkaarten voor een passagier worden afgewezen.

Een uitzondering op het voorgaande betreft ouderen (personen, ouder dan 65 jaar). Indien een oudere een gehandicapte partner vervoert kan deze in aanmerking komen voor een gehandicaptenparkeerplaats indien medisch onderzoek heeft aangetoond dat de niet-gehandicapte partner zijn gehandicapte partner niet zelfstandig over een afstand van meer dan 100 meter kan vervoeren.

4. Tijdelijke of permanente behoefte aan parkeerruimte

Gehandicapten nemen op diverse wijzen deel aan het verkeer. Als zij worden vervoerd wordt 'eigen' parkeerruimte niet noodzakelijk geacht. Hetzelfde geldt als de behoefte aan parkeerruimte geen permanent karakter heeft. In geval het verblijf in een woning of het gebruik van een voertuig slechts van tijdelijke aard zijn zou het toekennen van eigen parkeerruimte leiden tot een onwettige druk op de overige algemene parkeerruimte. Alleen als het gebruik van de woning een permanent karakter heeft en de gehandicapte zich zelf vervoert met een eigen voertuig c.q. een voertuig bezit is het redelijk dat opstelruimte op acceptabele afstand van de woning aanwezig is. Het hebben van c.q. het bezit van een voertuig, gebruikt voor het vervoer van de betrokkene dient te worden aangehouden door het overleggen van een kopie kentekenbewijs en/of kopie leaseovereenkomst. Gehandicapten die geen voertuig bezitten komen niet in aanmerking voor een toegewezen parkeerplaats in de openbare ruimte.

5. Noodzaak voor gebruik van openbare ruimte

Bij iedere aanvraag wordt getoetst of er een noodzaak bestaat om gebruik te maken van de openbare ruimte c.q. openbare ruimte te reserveren. Ter beoordeling van deze noodzaak wordt gekeken naar twee criteria:

a. Eigen ruimte

Een gehandicapte die over eigen opstelruimte kan beschikken komt niet in aanmerking voor een toegewezen parkeerplaats voor een gehandicapte. Onder het 'eigen' terrein van een aanvrager wordt verstaan de tot zijn- of haar beschikking staande ruimte. Dit houdt in dat ook ruimte die wordt gehuurd

beschikbaar wordt geacht (garagebox). Ook indien er op eigen- of gehuurd terrein opstelruimte beschikbaar is, of kan worden gemaakt door gebruik te maken van de mogelijkheden binnen het inrittenbeleid - voor het stallen van een voertuig - wordt geacht dat deze ruimte geschikt is of geschikt wordt gemaakt voor het voertuig waarvan de invalide gebruik maakt. Het voor een ander doel gebruiken van deze ruimte is een persoonlijke keuze van de gebruiker en mag niet leiden tot een beperking van het aantal openbare parkeervoorzieningen c.q. beperkingen van het gebruik van de openbare weg.

Bij het beoordelen van een aanvraag wordt gekeken of de betrokkene in staat is om het voertuig buiten de openbare ruimte te plaatsen. Daarbij wordt geacht dat de betrokkene stappen onderneemt indien de mogelijkheid bestaat om het voertuig op eigen terrein of in een stalling te plaatsen. Een garage, carport of stalling is normalter groot genoeg voor een personenauto. Een normale gehandicaptenparkeerplaats is:

- bij parkeren - haaks op de rijbaan: 5,00 meter lang en heeft een breedte van 3,50 meter;
- bij parkeren - langs de rijbaan: 6,50 meter lang en heeft een breedte van 3,50 meter.

Ondanks deze ruime afmetingen is het niet mogelijk om, op een parkeerplaats voor gehandicapten een bestelbusje of bepaalde grotere typen personenauto's (SUV/MPV etc.) te plaatsen én het optimaal gebruik van de beschikbare ruimte door een invalide te kunnen waarborgen. Om te beoordelen of er op het 'eigen terrein' van een aanvrager voldoende opstelruimte is wordt alleen rekening gehouden met de afmetingen van een normale personenauto of bestelwagen (voor afmetingen 'Ontwerpvoertuigen' zie CROW publicatie ASVV). Het gebruik van een afwijkend type voertuig, een voertuig met afwijkende afmetingen die geen relatie hebben met het gebruik door een invalide (MPV/SUV/bestelbus/etc.) is een persoonlijke keuze van de gebruiker en mag niet leiden tot een beperking van het aantal openbare parkeervoorzieningen c.q. beperkingen van het gebruik van de openbare weg.

Indien sprake is van een voertuig dat specifiek ingericht c.q. geschikt is gemaakt voor het vervoer van een invalide (omgebouwd voertuig met zijlader) kan van het voorgaande worden afgeweken. Indien een medische beoordeling nodig is om te bepalen of een ruimte geschikt (te maken) is, zal gebruik worden gemaakt van de gemeentelijk adviseur voor de gehandicaptenkaart of voor andere individuele voorzieningen;

b. Parkeerdruk

Aan de hand van een inventarisatie van het aanbod van parkeervoorzieningen en de parkeerbehoefte in de omgeving van de woning van de aanvrager wordt bepaald of er voldoende geschikte parkeerplaatsen en/of opstelruimte is binnen een afstand waarvan geacht wordt dat de betrokkene in staat is deze zelfstandig af te leggen. Deze toets vindt plaats in de directe omgeving van de woonruimte en op tijdstip waarop het gebruik van de aanwezige parkeervoorzieningen een representatief karakter heeft. Daarbij wordt rekening gehouden met het aantal woningen en het parkeergebruik ter plaats. In het centrumgebied wordt acceptabel geacht dat, ook gehandicapten geen parkeerplaats voor de deur krijgen als deze niet absoluut noodzakelijk is. Daarbij wordt ook een beperkte wachttijd voor het vrijkomen van een geschikte parkeerplaats acceptabel geacht. Het kan niet zo zijn dat er, op ieder willekeurig moment een plaats vrij moet zijn. Dat is, gezien de gemiddelde parkeerdruk in een centrumgebied onredelijk. Het daarentegen alleszins billijk om van gebruikers van parkeervoorzieningen in een centrumgebied te verwachten dat zij enig geduld betrachten bij het verkrijgen van een geschikte plaats. In woonstraten daarentegen zal, waar de parkeerdruk lager is – of omdat er ruimte is – geen parkeerplaats worden toegewezen en/of ingericht als er voldoende parkeerplaats en/of opstelruimte op de rijbaan beschikbaar is.

6. BTB Bruikbaarheid/Toegankelijkheid/Beschikbaarheid

Om te bepalen of een parkeerplaats in de openbare ruimte verkeersveilig is wordt gebruik gemaakt van de criteria die zijn beschreven in de publicaties van het CROW en het Handboek Toegankelijkheid. Deze criteria hebben onder meer betrekking op:

- maatvoering;
- plaats op- of aan de weg;
- hellingbanen etc.

De beperkingen van een betrokkene zijn leidend voor de vorm van de gehandicaptenparkeerplaats die wordt ingericht.

7. Anti-hardheidsclausule

In bijzondere gevallen kan het college van burgemeester en wethouders ten gunste van de gehandicapte of de partner afwijken van de bepalingen van bovenstaande beleidsregels, indien toepassing hiervan leidt tot onbillijkheden van overwegende aard. Deze kunnen onder meer ontstaan indien:

- a. De gebruiker van een gehandicaptenparkeerkaart, ten gevolge van een aandoening of gebrek een aantoonbare ernstige beperking heeft, anders dan een loopbeperking, die het hebben van een GPK rechtvaardigt. Daarbij valt te denken aan:
    - o ernstige complexe incontinentieproblemen;
    - o of het gebruik van complexe medische apparatuur die het overbruggen van afstanden van meer dan 100 meter onmogelijk maken.
  - b. De partner van een gebruiker van een gehandicaptenparkeerkaart, ten gevolge van een aandoening of gebrek aantoonbare beperkingen ondervindt bij het vervoer van de gehandicapte van- en naar het voertuig. Hierbij is te denken aan lichamelijke beperkingen die voortkomen uit de leeftijd van de partnerdoor een hoge leeftijd
- Het voorgaande dient middels een medisch advies te worden aangetoond.

Schijndel, 19 november 2009

burgemeester en wethouders,
de secretaris

W.A.G.M. van Rosmalen

de burgemeester,

H.Th.H. Opsteegh

Bijlage(n):

Kopiehouder(s):

1. csm
2. kde

Reg.nr.: 09.126140